

EVANĐELJE PO MARKU

Prema jednodušnom svjedočenju rane kršćanske zajednice, Marko je napisao svoje evanđelje “u vrijeme Petrova izгона”. To se, obično, tumači tako kao da znači da je Petrovo mučeništvo u Rimu bilo oko godine 66. god. n. e., premda se radije smatra kako je Petrov izgon iz Rima bio oko godine 49. n. e., kada je rimski imperator Klaudije protjerao iz Rima sve Jevreje. Postoji predanje da je Petrovo služenje u Rimu trajalo oko 25 godina, što bi moglo značiti da je i Petar bio među onim prognanim Jevrejima. Marko je bio poznat kao tamošnji Petrov tumač, pa se moglo desiti da je on napisao svoje evanđelje oko 48–49. god. n. e. Papijas (2. st.) kaže kako je Markovo evanđelje neobjelodanjena inačica onoga što je Petar propovijedao u Rimu. Sadržaj ovog evanđelja namijenjen je zajednici vjernika u Rimu, među kojima je bilo mnogo pagana.

Markovo pripovijedanje krcato je živopisnim detaljima, poseban naglasak stavlja na životnu discipliniranost koja je povezana s Isusovom patnjom na križu, na Isusova učenja, na tajnovitost Isusovih riječi i postupaka, posebno na Isusov naslov ‘Sin Božiji’, koji na babilonskom jeziku znači Božijeg izabranog kralja Mesiju. Premda je zabilježio sve bitne riječi i djela iz Isusova života, Marku je bilo važnije naglašavanje Isusovih djela negoli njegovih riječi.

1 Početak radosne vijesti o Isusu Pomazaniku, Sinu Božijem.

(2) Kako je zapisano u proroku Izaiji:
“Gle, ja pred tobom vjesnika svoga šaljem, koji će ti pripremiti put;

(3) glas jednoga razliježe se u pustinji:
‘Pripremite put Gospodnji, poravnajte mu drumove!’”

(4) tako se u pustinji pojavi Ivan Umočitelj, propovijedajući da se treba pokajati i umočiti za oprostjenje grijeha. (5) I sav mu je kraj judejski izlazio, i sav narod Jerusalema; i on je njih umakao u rijeku Jordan dok su oni isповijedali svoje grijehе.

(6) Ivan bijaše obučen u odijelo od devine dlake, a oko pasa je imao kožni pojas; i hrana mu bijahu skakavci i divlji med. (7) Propovijedao je govoreći: “Poslije mene doći će jedan koji je moćniji od mene, a ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu vezicu na sandali. (8) Ja vas umačem u vodu, a on će vas umakati Duhom Svetim.”

Isusovo umočenje i iskušnje

(9) U tim danima dođe Isus iz Nazareta u Galileju, te ga Ivan umoči u rijeci Jordan. (10) Odmah, dok je izlazio iz vode, vidje gdje se nebesa otvaraju i Duha gdje se kao golubica spušta na nj. (11) I dođe glas s nebesa: “Ti si Sin moj voljeni, tobom sam ja veoma zadovoljan.”

(12) I odmah ga Duh natjera da ide u pustinju. (13) I ostade on u pustinji četrdeset dana dok ga je sotona kušao; i bio je s divljim zvijerima, a anđeli su ga služili.

Poziv prvim učenicima

(14) Nakon što zatvoriše Ivana, Isus dođe u Galileju propovijedajući radosnu vijest Božiju (15) i govoreći: “Ispunilo se vrijeme, i kraljevstvo je Božije na pomolu; pokajte se i vjerujte u radosnu vijest.”

(16) Dok je Isus išao pokraj Galilejskog jezera, ugleda Šimona i Andriju, brata Šimonova, gdje bacaju mrežu u jezero, jer bijahu ribari. (17) I reče im: “Pođite za mnom, pa ću vas učiniti ribarima ljudi.” (18) Oni odmah ostaviše svoje mreže i pođoše za njim. (19) Idući malo dalje on ugleda Jakova, sina Zebedejeva, i brata mu Ivana koji isto tako bijahu na lađi gdje krpjahu mreže. (20) Odmah ih on pozva, i oni ostaviše svoga oca Zebedeja na lađi s unajmljenim slugama te pođoše za njim.

Izlječenje obuzetog u sinagogi

(21) Otiđoše u Kafernaum, i odmah u subotu on uđe u sinagogu i poče podučavati. (22) Oni bijahu zapanjeni njegovim učenjem, jer on je podučavao kao onaj koji ima vlast, a ne kao pismoznanci. (23) Baš tada bješe u njihovoj sinagogi neki čovjek

koga bješe obuzeo zloduh; i povika on: (24) “Šta hoćeš ti od nas, Isuse Nazarećanine? Jesi li došao da nas uništiš? Ja znam ko si ti: Svetac Božiji!”

(25) A Isus ga ukori riječima: “Šuti, i iz njega izidi!”

(26) Zadajući mu grčeve, nečisti duh glasno povika i izide iz njega. (27) Svi zanijemješe te stadoše jedni druge pitati: “Šta je ovo? Novo učenje koje ima vlast! On i nečistim duhovima zapovijeda, i oni mu se pokoravaju.” (28) Odmah se proču vijest o njemu svugdje u svem okolnom kraju galilejskom.

Izlječenje Petrove punice i mnogih drugih

(29) I odmah nakon što iziđoše iz sinagoge, dođoše s Jakovom i Ivanom u Šimonovu i Andrijinu kuću. (30) A Šimonova punica ležala je bolesna od groznice; i odmah oni progovoriše Isusu za nju. (31) I dođe on k njoj pa je podiže uzevši je za ruku, i groznica je napusti, te ih ova poče posluživati.

(32) Kad dođe večer, nakon što sunce zađe, počeše mu dovoditi sve bolesnike i opsjednute zlodusima. (33) I sav se grad okupi na vratima. (34) I on izliječi mnoge koji bijahu bolesni od raznih bolesti i istjera zloduhe mnoge; i nije dao zlodusima da progovore, jer oni su znali ko je on.

(35) Rano ujutro, dok još bješe mrak, Isus ustade, izide iz kuće te otiđe na mjesto na samku, i tu je molio. (36) Šimon i njegovi drugovi tražili su ga; (37) nađoše ga te mu rekoše: “Svi te traže.” (38) On im reče: “Hajdemo nekamo drugamo, u obližnja sela, da i tamo propovijedam, jer zato sam ja došao.” (39) I ulazio je u njihove sinagoge širom sve Galileje, propovijedajući i izgoneći zloduhe.

Izlječenje gubavca

(40) I dođe Isusu jedan gubavac preklinjući ga i klečeći pred njim na koljenima i govoreći: “Ako hoćeš, ti me možeš očistiti.”

(41) Ganut, Isus pruži svoju ruku i dotače čovjeka pa reče: “Hoću! Budi čist!” (42) I najednom guba spade s njega, i on bi očišćen. (43) I strogo ga upozori i odmah ga otpusti (44) i reče mu: “Pazi da nikome ništa ne govoriš, nego idi, neka te svećenik pregleda i prinesi za očišćenje svoje ono što je Mojsije zapovjedio kao svjedočanstvo ljudima.” (45) Ali on izide i poče to otvoreno objavljivati i pronositi vijest naokolo, dotle da Isus više ne mo-

gaše javno ući u grad, nego bi ostajao u nenaseljenim krajevima; a svijet mu je odasvud dolazio.

Izlječenje uzetoga

2 Kad se poslije nekoliko dana vrati u Kafarnum, proču se da je kod kuće. (2) I mnogi se okupiše, tako da više nije bilo mjesta ni oko vrata; i on im je govorio [Božiju] riječ. (3) I dođoše mu neki ljudi, od kojih su četverica nosila jednoga uzetog. (4) Pošto mu ga ne mogahu donijeti od svjetine, skinuše krov nad njim, pa kad izdubiše otvor, spustiše slamaricu na kojoj je uzeti ležao. (5) A Isus, vidjevši njihovu vjeru, reče uzetome: “Sine, grijesi su ti oprošteni!” (6) Ali neki su pismoznanci tu sjedili i govorili u svojim srcima: (7) “Zašto ovaj čovjek tako govori? On huli! Ko osim Boga samoga može grijeh oprostiti?”

(8) Isus im odmah, svjestan u duhu svome da oni tako razmišljaju, reče: “Zašto tako u srcima svojim mislite? (9) Šta je lakše – uzetome reći: ‘Grijesi su ti oprošteni,’ ili reći: ‘Ustani, uzmi svoju slamaricu i hodaj!’? (10) Ali da biste znali da Sin Čovječiji ima vlast na zemlji da grijeha prašta...” Onda reče uzetome: (11) “Ja ti kažem: ustani, uzmi svoju slamaricu i hajde kući.”

(12) I on ustade te smjesta uze slamaricu svoju i izide pred svima, tako da su se svi čudili i slavili Boga govoreći: “Ovakvo nešto mi nikad ne vidjismo.”

Poziv Leviju

(13) I on opet iziđe kraj obale jezera; i sav mu je narod dolazio, a on ga je podučavao. (14) Dok je prolazio, opazi Levija¹, sina Alfajeva, gdje sjedi u porezničkoj kućici, te mu reče: “Pođi za mnom!” I on ustade i pođe za njim.

(15) I dogodi se da Isus bijaše naslonjen za stolom u Levijevoj kući, i mnogi poreznici i grešnici² večerahu s njim i učenicima njegovim; jer mnogo ih je bilo, i oni su ga slijedili. (16) Kad pismoznanci i farizeji vidješe gdje on jede s grešnicima i poreznicima, rekoše učenicima njegovim: “Zašto on jede i pije s poreznicima i grešnicima?”

¹ Ime mu je bilo i Matej.

² Ovdje se pod *grešnicima* misli na Jevreje koji se nisu držali Zakona datog proroku Mojsiju onako kako su ga interpretirali farizeji.

(17) I čuvši to, Isus im reče: "Onima koji su zdravi liječnik ne treba, nego onima koji su bolesni. Ja nisam došao da pravedne zovem, nego grešnike."

Pitanje o postu

(18) Ivanovi učenici i farizeji postili su; i dođoše oni pa mu rekoše: "Ivanovi učenici i učenici farizejski poste, a tvoji učenici ne poste. Zašto?"

(19) A Isus im reče: "Svatovi ne mogu postiti dok je mladoženja s njima, mogu li? Dokle god imaju sa sobom mladoženju, oni ne mogu postiti. (20) Ali doći će dani kad će im mladoženju odvesti, pa će oni toga dana postiti.

(21) Niko ne prišiva zakrpu od nove tkanine na staru haljinu; jer se zakrpa otkine, nova od stare, te još veća rupa nastaje. (22) I niko ne nalijeva mlado vino u stare mjhove; jer vino prodre mjhove, te propadne i vino i mjhovi. Nego svako nalijeva mlado vino u nove mjhove."

Isus gospoduje nad subotom

(23) Dogodilo se jedne subote da je Isus prolazio kroz žitna polja, a njegovi učenici počeše ići naprijed dok su brali klasove. (24) Farizeji su mu govorili: "Vidi, zašto oni čine ono što nije dopušteno subotom?"

(25) A on im reče: "Zar nikad niste čitali šta je David učinio kad je ogladnio i bio u oskudici, on i drugovi njegovi ogladnjeli, (26) kako je ušao u kuću Božiju u vrijeme velikog svećenika Abiataru, pa je jeo hljeb posvećeni³, koji nikome osim svećenicima nije dopušten jesti, te ga je dao i onima koji bijahu s njim?"

(27) Isus im reče: "Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. (28) Stoga Sin Čovječiji gospoduje i nad subotom."

3 On opet uđe u sinagogu. Tamo je bio čovjek s usahlom rukom. (2) Pazili su na nj, da vide hoće li ga izliječiti u subotu, da bi ga optužili. (3) On reče čovjeku s usahlom rukom: "Ustani i istupi!" (4) A reče njima: "Je li u subotu dopušteno činiti dobro ili našao činiti, spasiti život ili ubiti?" A oni su šutjeli. (5) Nakon što ih srdito pogleda sve naokolo, ožalošćen zbog tvrdokornosti srca njihova, reče onom čovjeku: "Ispruži ruku!" On je ispru-

ži i ruka mu ozdravi. (6) A farizeji izidoše i odmah počeše kovati zavjeru s herodovcima protiv njega, da ga ubiju.

(7) Isus se sa svojim učenicima povuče k jezeru; i veliko mnoštvo iz Galileje krenu za njim; i iz Judeje, (8) i iz Jerusalema, i iz Idumeje, i s onu stranu Jordana, i iz kraja oko Tira i Sidona – silan svijet ču šta je sve on činio te mu dođe. (9) I reče on učenicima svojim da jedna barka treba da stoji spremna za nj zbog svjetine, da ga ne satire; (10) jer on bješe mnoge izliječio, tako da su se svi bolesni gurali oko njega da ga dotaknu. (11) Kad bi ga nečisti duhovi vidjeli, pali bi preda nj i vikali: "Ti si Sin Božiji!" (12) A on ih je ozbiljno opominjao da ga ne otkrivaju.

Dvanaesterica apostola

(13) I uspe se na goru i pozva one koje je sam želio, te mu oni dođoše. (14) I postavi dvanaestericu, da oni budu s njim, i da ih on može slati da propovijedaju, (15) i da imaju vlast da izgone zloduhe. (16) Postavi dvanaestericu: Šimona – kojem nadjenu ime Petar – (17) Jakova, sina Zebedejeva, i Ivana, brata Jakovljeva – njima nadjenu ime Boanerges, što znači: sinovi groma – (18) i Andriju i Filipa i Bartolomeja i Mateja i Tomu i Ivana, sina Alfajeve, i Tadeja i Šimona Kanaanca⁴, (19) i Judu Iskariota, koji ga izdade.

Izvor Isusove moći

(20) Isus uđe u kuću, i opet se svijet okupi, toliko da nisu mogli ni jesti. (21) Kad za to čuše njegovi, izidoše da ga ščepaju, jer se govorilo: "On je poludio."

(22) Pismoznanci koji dođoše iz Jerusalema govorili su: "Njega je opsjeo Beelzebul⁵, i: "On izgoni zloduhe uz pomoć vladara zloduha."

(23) Tada ih on pozva sebi te im poče slikovito govoriti: "Kako može sotona istjerati sotonu? (24) Ako je kraljevstvo u sebi podvojeno, to kraljevstvo ne može opstati. (25) Ako je kuća nesložna, ta kuća neće moći opstati. (26) Ako se sotona digne sam na sebe i podvoji se, on ne može opstati, nego mu je došao kraj! (27) Ali niko ne može ući u kuću jaka čovjeka i pokrasti njegovu imovinu, osim ako

³ U čadoru sastanka svake je subote Bogu posvećivano dvanaest hljebova (v. Levijevski zakonik 24:5-9). Oni su nazvani *hljebom za postignuće Božijeg prisustva*.

⁴ V. Matej 10:4.

⁵ Tj. sotona.

tog jakog najprije sveže. I onda će opljačkati kuću njegovu.

(28) Doista vam velim: svi grijesi bit će oprošteni sinovima ljudskim, i kakvo god huljenje oni izuste, (29) ali ko god hulji na Duha Svetoga nikada neće zadobiti oprost, nego će biti kriv za vječni grijeh.” (30) [To reče] jer su oni govorili: “U njemu je nečist duh.”

Isusova majka i braća

(31) Onda mu majka i braća dođoše, i stojeći napolju poslaše ljude da ga zovnu. (32) Oko njega je sjedila svjetina kad mu rekoše: “Eno majke tvoje i braće tvoje napolju, traže te.”

(33) A on im odgovori i reče: “Ko su moja majka i braća moja?” (34) Gledajući naokolo u one koji su sjedili oko njega, reče: “Evo moje majke i braće moje! (35) Jer ko god vrši volju Božiju, on mi je brat i sestra i majka.”

Isus govori slikovito: Priča o sijaču

4 On ponovo poče podučavati kraj jezera. I toliki se silan svijet skupi kod njega da on uđe u barku na jezeru i sjede; a sav svijet bio je kraj jezera na kopnu. (2) I podučavao ih je mnogim stvarima slikovito i govorio im je u svom učenju:

(3) “Slušajte! Eto, sijač iziđe da sije. (4) Dok je sijao, neke sjemenke padoše pokraj puta, i dođoše ptice te ih pozobaše. (5) Neke padoše na kamenito tlo, gdje nisu imale mnogo zemlje, i brzo niknuše, jer nisu imale duboke zemlje. (6) Ali kad sunce granu, sasušise se; i kako nisu imale korijena, usahnuše. (7) Neke padoše među trnje, i trnje izraste pa ih uguši, te one ne rodiše. (8) A neke padoše na dobru zemlju, i dok su rasle i umnažale se, davale su plod i rađale trideseterostruko, šezdeseterostruko i stostruko.” (9) I govorio je: “Ko ima uši da čuje neka čuje!”

(10) Čim ostade sam, njegovi ga pratioci, zajedno s davanesticom, počеше pitati za ovaj slikoviti govor. (11) A on im je govorio: “Vama je data tajna kraljevstva Božijeg, a svi koji su napolju dobijaju sve u slikama, (12) da i dalje gledaju, ali ne opažaju, i dalje slušaju, ali ne razumiju. Inače bi se vratili, pa da im bude oprošteno.”

(13) I reče im: “Zar ne razumijete ovaj slikoviti govor? Kako ćete razumjeti bilo koju sliku? (14) Sijač sije riječ [Božiju]. (15) Evo onih koji su pokraj

puta gdje se riječ sije; kad oni čuju, odmah dolazi sotona i oduzima riječ što je u njih posijana. (16) Drugi, kao sjemenke posijane na kamenitom tlu, koji, kad čuju riječ, odmah je s radošću prime; (17) ali oni nemaju korijena, kratkotrajani su, pa kad dođe nevolja ili progona zbog riječi, odmah otpadaju. (18) A oni treći jesu oni posijani među trnje; to su oni koji su čuli riječ, (19) ali svjetske brige i varava blaga i požude za drugim stvarima navale i uguše riječ, pa ona postane besplodna. (20) I evo onih posijanih na dobru zemlju; oni čuju riječ pa je prime i donose plod, trideseterostruko, šezdeseterostruko i stostruko.”

Priča o svjetiljci

(21) I govorio im je: “Svjetiljka se ne donosi da se stavi pod varičak, zar ne, ili pod postelju? Zar se ona ne donosi da se stavi na stalak? (22) Jer ništa nije sakriveno, osim da bude objavljeno, niti je išta tajno, osim da iziđe na vidjelo. (23) Ko god ima uši da čuje neka čuje.” (24) I govorio im je: “Pazite šta slušate. Kako budete mjerili, tako će se i vama mjeriti; i još će vam se povrh toga dati. (25) Jer ko god ima⁶ – njemu će se još dati; a ko god nema – oduzet će mu se i ono što ima.”

Priča o sjemenu koje niče

(26) I govorio je: “Kraljevstvo je Božije kao čovjek koji baca sjeme na zemlju; (27) i on ide u postelju noću i ustaje danju, a sjeme niče i raste – on sam ne zna kako. (28) Zemlja sama daje ljetinu: najprije stabljiku, potom klas, onda zrelo zrno u klasu. (29) A kad ljetina dospije, on odmah zamahuje srpom, jer vrijeme je žetve.”

Priča o sjemenu gorušice

(30) I reče: “S čime ćemo uporediti kraljevstvo Božije, ili kakvom slikom ćemo ga predstaviti? (31) Ono je kao sjeme gorušice, koje, kad se posije u zemlju, iako je manje od svih sjemenki na zemlji, (32) ipak kad se posije, ono izraste i postane većim od svih biljaka u vrtu i pušta velike grane, tako da se ptice nebeske mogu sklanjati u njegovu hladu.” (33) Mnogim takvim slikama on im je kazivao riječ, onoliko koliko su je oni mogli čuti, (34) i bez slika im ništa nije govorio; a sve je tumačio svojim učenicima nasamo.

⁶ Tj. ko god razumije te tajne.

Isus umiruje oluju

(35) Toga dana, kad pade večer, on im reče: "Hajdemo prijeći na drugu stranu [jezera]." (36) Nakon što otpusti svjetinu, oni ga povedoše sa sobom u barku, baš onako kako je bio; i druge barke bijahu kod njega. (37) Uto se diže silan vjetar, i valovi se tako razbijahu preko barke da se barka već punila vodom. (38) Sam Isus bijaše na krmu, spavaše na jastuku; i probudiše ga pa mu rekoše: "Učitelju, zar te nije briga što mi izgibosmo?!"

(39) I on ustade te ukori vjetar i reče jezeru: "Tiho, budi mirno!" I vjetar zamrije i velika tišina nastade. (40) A njima reče: "Zašto se borite? Zar još vjere nemate?"

(41) Oni se silno pobojaše i rekoše jedni drugima: "Pa ko je ovaj, da mu se čak vjetar i jezero pokoravaju?"

Izlječenje obuzetog iz Gerase

5 Dođoše na drugu stranu jezera u geraski kraj. (2) Kad siđe s lađe, odmah mu iziđe u susret iz grobnica neki čovjek koga bješe obuzeo nečist duh, (3) i on je obitavao među grobnicama. Niko ga više nije mogao, čak ni lancima, svezati, (4) jer bio je često vezan u lance i okove, pa bi on lance rastrgao, a okove pokidao, i niko nije imao snage da ga savlada. (5) Neprestano je, noću i danju, vrištao među grobnicama i u gorama i ranjavao se kamenjem. (6) Ugleđavši izdaleka Isusa, ustrča i pokloni se pred njim; (7) i vičući glasno reče: "Šta hoćeš od mene, Isuse, Sine Svevišnjeg Boga? Zaklinjem te Bogom, ne muči me!"

(8) Jer mu on bijaše govorio: "Iziđi iz ovog čovjeka, nečisti duše!" (9) I pitao ga je: "Kako ti je ime?"

A on mu odgovori: "Ime mi je Legija, jer nas je mnogo." (10) I poče ga usrdno preklinjati da ih ne šalje iz onoga kraja. (11) I bijaše jedno veliko krdo svinja koje se hranilo na padini brda.

(12) Zlodusi su ga preklinjali: "Pošalji nas u svinje, da uđemo u njih." (13) Isus im dopusti. I nečisti duhovi iziđoše te uđu u svinje; i krdo pojuri niz strmu obalu u jezero, njih oko dvije hiljade, i utopi se u jezeru.

(14) Čobani im pobjgoše i to ispričaše u gradu i po tom kraju. I dođe svijet da vidi šta se to dogodilo. (15) Dođoše Isusu i opaziše čovjeka opsjednutog zlodusima gdje sjedi obučen i pri zdravoj pameti, baš onog koji je imao legiju, i uplašiše se.

(16) Oni koji to bijahu vidjeli ispričaše im kako se to dogodilo čovjeku opsjednutom zlodusima i sve o svinjama. (17) I počeše zaklinjati Isusa da ode iz njihova kraja.

(18) Dok je ulazio u barku, onaj čovjek koji je bio opsjednut zlodusima molio ga je da ga prati. (19) Ali on mu ne dopusti, nego mu reče: "Idi kući svojima pa im ispričaj kakve ti je velike stvari učinio Gospodin i kako ti se smilovao." (20) I on ode i poče obznanjivati po Dekapolisu kakve mu je velike stvari učinio Isus; i svi su bili zapanjeni.

Isus liječi ženu i uskrsava djevojku

(21) Kad Isus ponovo prijeđe barkom na drugu stranu, velika se svjetina okupi oko njega; i tako on ostade pokraj jezera. (22) Jedan od poglavara sinagoge po imenu Jair dođe te mu, kad ga vidje, pred noge pade (23) i uporno ga poče preklinjati: "Moja je kćerkica na samrti; molim te dođi i stavi svoje ruke na nju, da ozdravi i živi."

(24) Isus ode s njim, a silna je svjetina išla za njim i stiskala ga. (25) Tad neka žena koja je patila od krvarenja dvanaest godina (26) i mnogo pretrpjela od ruku mnogih liječnika i potrošila sve što je imala, a nikako joj nije bilo bolje, nego samo gore – (27) kad je čula za Isusa, dođe u svjetini iza njega i dotače mu ogrtač. (28) Jer mislila je: "Ako samo dotaknem njegove haljine, ozdravit ću." (29) Odmah joj krvarenje prestade, i ona osjeti u svome tijelu da se izliječila od svoje bolesti.

(30) Isus se odmah, osjetivši da je snaga izišla iz njega, okrenu svjetini i reče: "Ko dotaknu moje haljine?"

(31) A njegovi mu učenici rekoše: "Ti vidiš svjetinu što te stiže, a govoriš: 'Ko me dotaknu?'"

(32) I on pogleda naokolo da vidi ženu koja je to učinila. (33) A žena bojeći se i drščući, svjesna onog što joj se dogodilo, dođe i pade preda nj te mu ispriča sve po istini. (34) A on joj reče: "Kćeri, vjera te tvoja izliječila; pođi u miru i budi iscjeljena od svoje muke."

(35) Dok je još govorio, dođoše iz kuće poglavara sinagoge i rekoše: "Umrla ti je kći; zašto više smetaš učitelju?"

(36) Ali Isus, načuvši šta se govori, reče poglavaru sinagoge: "Ne boj se, samo vjeruj." (37) I ne dopusti nikom da ga prati osim Petru, Jakovu i Ivanu, bratu Jakovljevu. (38) Kad su došli do kuće poglavara sinagoge, Isus opazi komešanje, ljude gdje glasno plaču i kukaju. (39) I dok je ulazio, reče im: "Što se

komešate i plaćete? Dijete nije umrlo, nego spava.” (40) Oni ga počete ismijavati. Ali on ih sve istjera napolje i uze djetetovog oca i majku i svoje učenike pa uđe ondje gdje bijaše dijete. (41) Uzevši dijete za ruku, reče mu: “Talita kumi!” – što u prijevodu znači: “Djevojčice, ja ti kažem, ustani!” (42) Djevojčica odmah ustade i poče hodati, jer joj bijaše dvanaest godina. I oni se smjesta potpuno zapanjiše. (43) A on im strogo naredi da niko ne treba za to znati, i reče da joj se dade nešto da pojede.

Podučavanje u Nazaretu

6 Isus ode odatle i dođe u svoj rodni grad, a učenici su ga njegovi slijedili. (2) Kad dođe subota, poče podučavati u sinagogi, i mnogi koji ga slušahu zapanjiše se i rekoše: “Odakle ovom čovjeku ovo? Kakva je ovo mudrost što mu je data? Kakva čuda čine ruke njegove! (3) Zar ovo nije tesar, sin Marijin, a brat Jakovljevi, Jozefin, Judin i Šimonov? Zar nisu njegove sestre ovdje s nama?” I odbiše povjerovati u njega.

(4) Isus im reče: “Prorok je bez časti jedino u svome rodnom gradu i među svojim rođacima i u svojoj kući.” (5) I nije mogao ondje učiniti nikakvo čudo, osim što stavi svoje ruke na nekoliko bolesnika i izliječi ih. (6) I čudio se njihovoj nevjeri.

Slanje dvanaesterice

I išao je po selima i podučavao. (7) I pozva dvanaestericu pa ih poče slati po dvojicu, i dade im vlast nad nečistim duhovima; (8) i naredi im da na put ne nose ništa osim običnog štapa – ni hljeba, ni torbe, ni novca u svome pojasu – (9) nego da obuju samo sandale; i dodade: “Ne oblačite dvije tunike.” (10) I reče im: “Gdje god uđete u kuću, ostanite ondje dok ne odete iz tog mjesta. (11) Ako vas u nekom mjestu ne prime ili vas ne poslušaju, dok budete odlazili, otresite prašinu s tabana svojih za svjedočanstvo protiv njih.” (12) Oni iziđoše i propovijedahu da se ljudi trebaju pokajati. (13) I izgonili su mnoge zloduhe i mazali uljem mnoge bolesnike i liječili ih.

Pogubljenje Ivana Umočitelja

(14) I ču to kralj Herod, jer Isusovo je ime bilo dobro poznato; a svijet je govorio: “Ivan Umočitelj digao se iz mrtvih, i zato čudesne sile djeluju u njemu.”

(15) Drugi su opet govorili: “On je Ilija.”

A treći su govorili: “On je prorok, kao jedan od drevnih proroka.”

(16) I kad Herod to ču, reče: “Ivan, kome sam ja glavu odrubio, ustao je!”

(17) Jer Herod je sam bio poslao ljude i naredio da se Ivan uhvati i sveže u tamnici zbog Herodijade, žene njegova brata Filipa, jer se Herod njome bješe oženio. (18) A Ivan je govorio Herodu: “Nije ti dopušteno imati ženu svoga brata.” (19) Herodijada mu je to zamjerila i htjela ga je pogubiti, ali nije mogla, (20) jer se Herod bojao Ivana, znajući da je on pravedan i svet čovjek, i štittio ga je. I kad bi ga slušao, bio bi veoma zbunjen, ali bi ga rado slušao. (21) Prilika se ukaza kad Herod za svoj rođendan priredi gozbu svojim dvorjanima i vojnim zapovjednicima i galilejskim prvacima; (22) i kad uđe Herodijadina kći i zaigra, sviđi se Herodu i njegovim gostima na večeri, te reče kralj djevojci: “Išti od mene šta god hoćeš, i ja ću ti to dati.” (23) I uz prisegu joj je obećao: “Šta god od mene zaiskala, ja ću ti to dati, pa i pola kraljevstva svoga.”

(24) A ona iziđe i upita svoju majku: “Šta da išćem?”

A ova odgovori: “Glavu Ivana Umočitelja.”

(25) Ona odmah požuri kralju i upita: “Hoću da mi smjesta daš na pladnju glavu Ivana Umočitelja.”

(26) Iako se kralj veoma rastuži, nije htio da je odbije zbog svojih prisega i zbog svojih gostiju na večeri. (27) Kralj smjesta posla krvnika i zapovjedi mu da donese njegovu glavu. I on ode pa mu odrubi glavu u tamnici, (28) i donese njegovu glavu na pladnju pa je dade djevojci, a djevojka je dade svojoj majci. (29) Kad to čuše njegovi učenici, dođoše i odnesoše njegovo tijelo te ga položiliše u grobnicu.

Isus hrani pet hiljada ljudi

(30) Apostoli se okupiše kod Isusa i ispričaše mu sve šta su činili i podučavali. (31) A on im reče: “Idite sami na osamljeno mjesto i malo se odmorate.” Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo, te oni nisu imali vremena ni za jelo. (32) Otiđoše sami barkom na osamljeno mjesto.

(33) Narod ih vidje gdje idu, i mnogi ih prepoznase te pojuriše tamo pješice iz svih gradova, i stigoše tamo prije njih. (34) Kad Isus iziđe na obalu, ugleda veliku svjetinu, i sažali se nad njima jer su bili kao ovce bez pastira; i poče ih učiti mnogim stvarima. (35) Kad je već bilo prilično kasno, do-

doše mu učenici njegovi i rekoše: "Ovo je mjesto pusto i već je prilično kasno; (36) otpusti ih da idu u okolni kraj i sela da kupe sebi štogod za jelo."

(37) Ali im on odgovori: "Dajte im vi da jedu!"

A oni mu rekoše: "Da odemo i potrošimo dvije stotine dinara⁷ za hljeb i damo im da jedu?"

(38) A on im reče: "Koliko pogača imate? Idite i pogledajte!"

Pa kad vidješe, rekoše: "Pet, i dvije ribe."

(39) Tada im on zapovjedi da ih sve posjedaju u skupinama po zelenoj travi. (40) Oni posjedaše u skupinama po stotinu i po pedeset. (41) I on uze onih pet pogača i one dvije ribe pa, gledajući u nebo, blagoslovi hranu, i razlomivši pogače dade ih učenicima da ih stave pred svijet; i podijeli svima one dvije ribe. (42) Svi su jeli i nasitili se. (43) Onda pokupiše dvanaest punih sepetića razlomljenih komada, a tako i od ribe. (44) Jelo je pet hiljada muškaraca.

Isus hoda po vodi

(45) Isus odmah natjera svoje učenike da uđu u lađu i otplove pred njim na drugu stranu Betsaide dok on otpusti svijet. (46) Pošto se oprostio s njima, uspe se na goru da se moli.

(47) Uvečer lađa bijaše usred jezera, a on bijaše sam na kopnu. (48) Kad ih vidje da se naprežu veslajući, jer vjetar bijaše protiv njih, oko četvrtne noćne straže⁸ on im dođe hodeći po jezeru; i namjeravao je proći kraj njih. (49) Ali kad ga oni opaziše gdje hodi po jezeru, pretpostaviše da je to utvara te stadoše vikati; (50) jer svi ga vidješe i prestrašiše se. Ali on im odmah progovori i reče: "Odvazni budite! Ja sam, ne bojte se." (51) Potom uđe s njima u lađu, i vjetar prestade. A oni ostadoše posve zapanjeni, (52) jer ne bijahu ništa razumjeli iz slučaja s pogačama, a srce im bješe tvrdokorno.

Izlječenja u Genezaretu

(53) Kad preploviše na drugu stranu, stigoše na kopno u Genezaretu i privezaše lađu. (54) Kad iziđoše iz lađe, svijet ga odmah prepozna (55) i pojuri širom zemlje te poče nositi tamo-amo bolesnike na slamaricama, gdje god bi čuo da je on tamo. (56) Gdje bi god on ušao u sela ili gradove ili okolicu, polagali bi bolesnike na trgove i preklinjali ga

da samo dotaknu resu njegova ogrtača; i svi koji je dotaknuše bijahu izlječeni.

Šta je čisto i nečisto

7 Farizeji i neki pismoznanci skupiše se oko Isusa kad dođoše iz Jerusalema, (2) te opaziše gdje neki njegovi učenici jedu hljeb kaljavim, to jest rukama koje nisu oprane po propisu. (3) A farizeji i svi Jevreji ne jedu dok dobro ne operu svoje ruke, držeći se običaja starih, (4) i ne jedu ništa s tržnice dok to ne operu; i ima još mnogo toga što su primili i čega se drže: da peru pehare i vrčeve i bakrene lonce⁹. (5) Farizeji i pismoznanci upitaše ga: "Zašto tvoji učenici ne žive po običajima starih, već jedu hljeb nečistim rukama?"

(6) A on im reče: "Pravo je Izaija prorekao o vama licemjerima, onako kako je zapisano:

'Ovaj me narod poštuje svojim usnama, ali je srce njegovo daleko od mene.

(7) Uzalud mi se oni klanjaju, podučavajući ljudskim propisima kao učenjima.' (8) Zanemarujući zapovijed Božiju vi se držite ljudskih običaja."

(9) Još im je govorio: "Vi ste znalci u tom kako da odbacite zapovijed Božiju da biste sačuvali običaje svoje. (10) Jer Mojsije je rekao: 'Poštuj oca svoga i mater svoju,' i: 'Onaj ko prokune oca ili majku neka se smakne.' (11) A vi kažete: 'Ako neko kaže ocu ili majci: Šta god ja imam čime bih ti pomogao, to je korban, to je dar Bogu,' (12) ne dopuštate mu da išta učini za oca ili majku. (13) Tako ukidate riječ Božiju svojim običajima koje ste predali; i činite mnoge stvari slične tome."

(14) Pošto opet zovnu sebi svijet, reče mu: "Slušajte me svi i shvatite: (15) nema ništa izvan čovjeka što ga može onečistiti kad uđe u njega, nego ono što izlazi iz čovjeka, to onečisti čovjeka. [(16) Ako iko ima uši da čuje neka čuje."^{10]}

(17) Kad ode od svjetine i uđe u kuću, njegovi ga učenici upitaše za taj slikoviti govor. (18) A on im reče: "Zar i vama tako nedostaje razumijevanja? Zar ne shvatate da šta god uđe u čovjeka izvana ne može ga onečistiti, (19) jer to ne ulazi u njegovo srce, nego u trbuh njegov, i izbacilo se u zahodu?" – Tako on proglašio svu hranu čistom. (20) I govorio je: "Ono što izlazi iz čovjeka, to onečisti čovjeka. (21) Jer iznutra, iz srca ljudskog, dolaze

⁷ Jedan dinar iznosila je jedna dnevica u to vrijeme.

⁸ Između tri i šest sati ujutro.

⁹ U nekim rukopisima dodaju i sofe.

¹⁰ Većina starih rukopisa ne sadrži ovu rečenicu. V. Luka 8:8.

zle misli, bludničenja, krađe, ubistva, (22) preljube, lakomost, opačina, prijevara, razuzdanost, zavist, kleveta, oholost i bezumlje. (23) Sva ta zla izlaze iznutra i kaljaju čovjeka.”

Isus i Sirofeničanka

(24) Isus se diže i ode odatle u tirska¹¹ kraj. I kad uđe u jednu kuću, htjede da niko za to ne dozna, ali ne mogaše ostati neopažen. (25) A kad za nj ču neka žena čiju je kćerkicu bio opsjeo nečisti duh, odmah dođe i pade mu pred noge. (26) A ta žena bijaše Grkinja, rodom Sirofeničanka. I stade ga ona moliti da on istjera zloduha iz njezine kćeri. (27) A on joj je govorio: “Neka se djeca najprije zasite, jer nije pravo uzeti hljeb djeci i baciti ga psima.”

(28) Ali ona odgovori i reče mu: “Jeste, Gospodine, ali i psi ispod stola jedu dječije mrvе.”

(29) A on joj reče: “Zbog ove riječi idi; zloduh je izišao iz tvoje kćeri.” (30) I vrativši se kući ona nađe dijete gdje leži na postelji, a zloduh već bješe otišao.

Izlječenje gluhonijemoga

(31) On opet ode iz tirkoga kraja i prođe kroz Sidon do Galilejskog jezera, na području Dekapolisa. (32) Dovedoše mu gluha čovjeka koji je s teškoćom govorio, i preklinjahu ga da stavi svoju ruku na nj. (33) Isus ga izdvoji iz svjetine nasamo i stavi svoje prste u njegove uši. Pošto pljunu na svoj prst, dotaće mu jezik; (34) i gledajući u nebo duboko uzdahnu i reče mu: “Efata!”, to jest: “Otvori se!” (35) I uši mu se otvoriše, i jezik mu se razveza, te poče razgovijetno govoriti. (36) I naredi im da nikome ne govore, ali što im je on više naređivao, to su oni više objavljivali. (37) Bili su posve zapanjeni i govorili su: “Sve je dobro učinio; on čak čini da gluhi čuju i nijemi govore!”

Isus hrani četiri hiljade ljudi

8 U tim danima, kad se opet okupi velika svjetina, i nije imala šta jesti, Isus zovnu sebi učenike svoje i reče: (2) “Žao mi je ovih ljudi, jer su već tri dana sa mnom i nemaju šta jesti. (3) Otpustim li ih gladne njihovim kućama, klonut će na putu, a neki su izdaleka došli.”

(4) Učenici mu njegovi rekoše: “Gdje iko može nabaviti toliko pogača u ovoj pustoši da nahrani ovaj svijet?”

(5) A on njih zapita: “Koliko pogača imate?”

I oni rekoše: “Sedam.”

(6) Tada on naredi narodu da posjeda po zemlji; i uzevši sedam pogača zahvali pa ih razlomi te ih poče davati svojim učenicima da ih podijele, a učenicima ih podijeliše narodu. (7) Imali su i nekoliko ribica; i pošto ih on blagoslovi, naredi da se i one podijele. (8) I jeli su i nasitili se; i pokupiše sedam košara punih ostataka od izlomljenih komada. (9) Bilo je oko četiri hiljade ljudi; i on ih otpusti. (10) I odmah uđe u lađu sa svojim učenicima i ode u područje Dalmanute.

Kvas farizejski i Herodov

(11) Farizeji iziđoše i počeše se s njim raspravljati, tražeći od njega znak s neba, da ga iskušaju.

(12) On, duboko uzdahnuvši u duhu svome, reče: “Zašto ovaj naraštaj traži znak? Doista velim vam: nikakav se znak neće dati ovome naraštaju.” (13) Pošto ih ostavi, on se opet ukrca na barku te ode na drugu obalu.

(14) Učenici bijahu zaboravili ponijeti hljeb, i nisu imali više od jednog hljepčića sa sobom na barci. (15) A on ih je opominjao riječima: “Pazite! Čuvajte se kvasa farizejskog i kvasa Herodovog.”

(16) Oni počeše jedni drugima govoriti da je to zato što nisu imali hljeba. (17) A Isus im, svjestan toga, reče: “Zašto raspravljate što nemate hljeba? Zar još ne vidite i ne shvaćate? Je li vam srce tvrdokorno postalo? (18) Imate oči, zar ne vidite? I imate uši, zar ne čujete? I ne sjećate se (19) kad sam ja razlomio pet pogača za pet hiljada, koliko ste sepetića punih razlomljenih komada vi pokupili?” Oni mu rekoše: “Dvanaest.”

(20) “Kad sam razlomio onih sedam za četiri hiljade, koliko ste košara razlomljenih komada vi pokupili?”

A oni mu rekoše: “Sedam.”

(21) I govorio im je: “Zar još ne shvaćate?”

Izlječenje slijepca u Betsaidu

(22) I dođoše u Betsaidu. I dovedoše Isusu slijepca te ga preklinjahu da ga dotakne. (23) Prihvativši slijepca za ruku, on ga izvede iz sela, i pošto mu pljunu u oči i stavi svoje ruke na nj, upita ga: “Vidiš li išta?”

¹¹ Neki rani rukopisi navode i *sidonski*.

(24) A on progleda i reče: “Vidim ljude, ali mi izgledaju kao stabla koja hodaju naokolo.”

(25) Potom mu on ponovo stavi ruke na oči, i on je pažljivo gledao i ozdravio, i jasno je sve vidio. (26) I posla ga on kući govoreći: “Ni u selo ne ulazi.”

Petar priznaje Isusa Pomazanikom

(27) Isus krenu dalje sa svojim učenicima u sela Filipove Cezareje; i upita putem učenike svoje, govoreći im: “Šta kaže svijet, ko sam ja?”

(28) Oni mu odgovoriše: “Jedni kažu Ivan Umoćitelj, drugi Ilija, a treći jedan od proroka.”

(29) I upita ih on: “A šta vi kažete, ko sam ja?”

Petar odgovori i reče mu: “Ti si Pomazanik.”

(30) Tad ih on opomenu da nikome ne govore o njemu.

Isus prvi put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

(31) Tad ih poče podučavati da Sin Čovječiji mora mnogo trpjeti i da ga starješine i glavni svećenici i pismoznanci moraju odbaciti, te on mora ubijen biti i poslije tri dana opet ustati. (32) On je to govorio otvoreno, zato ga Petar povuče ustranu i poče ga koriti. (33) A on, okrenuvši se i gledajući u svoje učenike, ukori Petra i reče: “Miči mi se s očiju, sotonol! Jer tvoje misli nisu Božije, nego čovječije.”

(34) I on sazva svjetinu sa svojim učenicima pa im reče: “Ako iko hoće da pođe za mnom, mora se odreći sebe i križ svoj uprtiti¹² i mene slijediti. (35) Jer ko god želi spasiti život svoj, izgubit će ga, a ko god izgubi život svoj zarad mene i Radosne vijesti, spasić će ga. (36) Ta kakva je korist čovjeku da dobije sav svijet, a izgubi život svoj? (37) Jer šta će čovjek dati u zamjenu za život svoj? (38) Jer ko se god u ovom nevjerničkom i grešnom naraštaju postidi mene i riječi mojih, njega će se i Sin Čovječiji postidjeti kad dođe u slavi svoga Oca sa anđelima svetim.”

9 I Isus im je govorio: “Doista vam velim: ima nekih koji ovdje stoje koji neće okusiti smrt dok ne vide kraljevstvo Božije nakon što ono dođe s moći.”

Preobraženje Isusa

(2) Poslije šest dana Isus uze sa sobom Petra, Jakova i Ivana te ih izvede nasamo na visoku goru. I preobrazi se pred njima, (3) te haljine njegove zablistale i veoma pobijelješe, kako ih nijedna pralja na zemlji ne bi mogla izbijeliti. (4) Ukaza im se Ilija zajedno s Mojsijem, te su oni razgovarali s Isusom. (5) Petar reče Isusu: “Rabi¹³, dobro je da budemo ovdje. Hajde da načinimo tri sjenice – jednu za te, jednu za Mojsija i jednu za Iliju.”

(6) On nije znao šta da odgovori, jer oni bijahu prestrašeni. (7) Uto se oblak stvori, zasjenjujući ih, i začu se glas iz oblaka: “Ovo je moj Sin voljeni; njega slušajte!” (8) Najednom oni pogledaše okolo i ne vidješe nikoga više s njima, osim sama Isusa.

(9) Dok su silazili s gore, on im naredi da nikome ne pričaju šta su vidjeli dok se Sin Čovječiji ne digne iz mrtvih. (10) Oni zadržale za se te riječi raspravljajući među sobom šta znači ustati iz mrtvih. (11) Upitaše ga: “Zašto pismoznanci govore da najprije Ilija mora doći?”

(12) A on im reče: “Ilija će doista najprije doći da sve u red dovede. Pa kako stoji zapisano za Sina Čovječijeg da će mnogo trpjeti i da će s njim prezreno postupati? (13) Ali ja vam velim da je Ilija uistinu došao, ali oni su mu učinili šta su htjeli, baš onako kako je za nj zapisano.”

Izlječenje opsjednutog dječaka

(14) Kad se vratiše [ostalim] učenicima, opaziše oko njih silnu svjetinu i neke pismoznance gdje se s njima prepiru. (15) Odmah, čim ga sva ta svjetina ugleda, zapanji se i poče trčati da ga pozdravi.

(16) A on ih upita: “O čemu raspravljate s njima?”

(17) Jedan mu iz svjetine odgovori: “Učitelju, doveo sam ti sina svoga koga je opsjeo duh od kojeg je zanijemio; (18) i kad god ga obuzme, trese njim o zemlju, a on pjeni i škripi zubima i koči se. Rekoh tvojim učenicima da ga istjeraju, ali oni ne mogahu.”

(19) A Isus im odgovori i reče: “O nevjerni naraštaju, dokle ću biti s vama? Dokle ću vas trpjeti? Dovedite mi ga!” (20) I dovedoše mu dječaka. Kad duh ugleda Isusa, odmah dječaka baci u grčeve, te on pade na zemlju i poče se valjati i pjeniti. (21) Isus upita oca: “Otkad mu se ovo dešava?”

¹² Križ svoj uprtiti znači biti spreman na svaku žrtvu, pa čak i na gubitak vlastitog života.

¹³ Tj. Učitelju.

A ovaj reče: "Još od malih nogu. (22) Često ga je bacao i u vatru i u vodu da ga uništi. Nego, ako možeš išta učiniti, smiluj nam se i pomози nam!"

(23) A Isus mu reče: "Ako možeš?! Sve je moguće onom koji vjeruje."

(24) Dječakov otac odmah povika: "Ja zbilja vjerujem; pomози mome nevjerovanju!"

(25) Kad Isus vidje da se svjetina brzo okuplja, ukori nečistog duha govoreći mu: "Ti gluhi i nijemi duše, zapovijedam ti iziđi iz njega i više u nj ne ulazi!"

(26) Pošto duh zavika, baci dječaka u strašne grčeve i iziđe, a dječak postade tako nalik na truplo da je većina njih rekla: "Mrtav je!" (27) Ali ga Isus uze za ruku te ga podiže; i on se diže na noge.

(28) Kad uđe u kuću, učenici ga nasamo upitaše: "Zašto ga mi nismo mogli istjerati?"

(29) A on im reče: "Ova vrsta može izići samo molitvom¹⁴."

Isus drugi put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

(30) Odatle krenuše i pođoše Galilejom, a on nije želio da iko zna za to. (31) Jer podučavao je svoje učenike i govorio im: "Sin Čovječiji bit će predan u ruke ljudima, i oni će ga ubiti; i kad bude ubijen, poslije tri dana ustat će." (32) Ali oni nisu razumjeli šta reče, a bojali su se da ga pitaju.

Ko je najveći?

(33) Dodoše u Kafernaum; i dok je on bio u kući, upita ih: "O čemu ste putem raspravljali?" (34) A oni su šutjeli, jer su putem bili jedni s drugima raspravljali koji je od njih najveći. (35) On sjede, dozva dvanaestericu pa im reče: "Ako iko želi biti prvi, neka bude posljednji od svih i sluga svima."

(36) Onda uze jedno dijete i postavi ga pred njih, i zagrlivši ga, reče im: (37) "Ko god primi jedno dijete kao ovo u moje ime, mene prima; a ko god mene primi, ne prima mene, nego onoga koji je mene poslao."

"Ko nije protiv nas – za nas je"

(38) Reče mu Ivan: "Učitelju, vidjeli smo jednoga gdje izgoni zloduhe u tvoje ime, i pokušali smo ga spriječiti jer on ne ide s nama."

¹⁴ U nekim rukopisima stoji *molitvom i postom*.

(39) A Isus im reče: "Nemojte mu braniti, jer nema nikoga ko bi učinio čudo u moje ime, pa onda ubrzo poslije toga mogao govoriti zlo o meni. (40) Jer ko nije protiv nas – za nas je. (41) Jer ko vam god dade pehar vode da pijete u ime toga što ste Pomazanikovi, doista vam velim, on neće izgubiti nagradu svoju.

Ne navodi ljude u bludnju

(42) Ko god navede da zabludi jedno od ovih beznačajnih koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo da mu oko vrata objese težak žrvanj i da ga u more bace. (43) Ako te ruka tvoja navede da zabludiš, odsijeci je; bolje ti je da uđeš u život¹⁵ sakat nego da s dvije ruke uđeš u pakao, u neugasivu vatru, (44) gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi¹⁶. (45) Ako te noga tvoja navede da zabludiš, odsijeci je; bolje ti je da uđeš u život hrom nego da s dvije noge budeš bačen u pakao, (46) gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi¹⁷. (47) Ako te oko tvoje navede da zabludiš, iskopaj ga; bolje ti je da uđeš u kraljevstvo Božije s jednim okom nego da imaš dva oka, a budeš bačen u pakao, (48) gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi.

(49) Jer svako će biti zasoljen vatrom.¹⁸ (50) So je dobra, ali ako ona izgubi okus, kako ćete je opet slanom učiniti? Imajte soli u sebi, i budite jedni s drugima u miru."

O otpuštanju žene

10 On ustade i ode odatle u judejski kraj i s onu stranu Jordana; opet se oko njega okupi svijet, i on ih je, po svom običaju, ponovo podučavao.

(2) Neki farizeji dodoše Isusu, da ga iskušavaju, i počеше ga ispitivati: "Je li dopušteno čovjeku otpustiti svoju ženu?"

(3) A on im odgovori i reče: "Šta vam je zapovjedio Mojsije?"

(4) Oni rekoše: "Mojsije je dopustio čovjeku da napiše pismo otpuštenja i otpusti je."

(5) Ali im Isus reče: "Zbog vaših tvrdokornih srca on vam je tu zapovijed napisao. (6) Ali od počet-

¹⁵ Tj. u vječni život.

¹⁶ Ove riječi ne sadrže raniji rukopisi. Up. 9:46, 48.

¹⁷ Ove riječi ne sadrže raniji rukopisi. Up. 9:44, 48.

¹⁸ Tj. svako mora proći kroz vatru patnje, baš kao što su se na vatri prinisile zasoljene žrtve.

ka stvaranja Bog ih je učinio muškom i ženskom. (7) Zato će čovjek ostaviti svoga oca i majku i sa ženom se svojom sjediniti, (8) i dvoje će postati jedno tijelo. Tako oni više nisu dva, nego jedno tijelo. (9) Stoga, ono što je Bog sjedinio neka nijedan čovjek ne rastavlja.”

(10) U kući ga učenici opet upitaše za to. (11) A on im reče: “Ko god otpusti svoju ženu pa se oženi drugom čini preljubu prema njoj; (12) i ako se žena razvede od svoga muža, pa se uda za drugoga, ona čini preljubu.”

Isus blagosilja dječicu

(13) I dovodili su mu djecu da ih dotakne, a učenici su ih korili. (14) Ali kad to Isus vidje, razljuti se te im reče: “Pustite dječicu da mi dolaze i ne branite im, jer kraljevstvo Božije pripada takvima. (15) Doista vam velim: ko god ne primi kraljevstvo Božije kao dijete nikada u nj neće ući.” (16) I zagrlj ih te ih poče blagosiljati, stavlajući svoje ruke na njih.

Bogatstvo i vječni život

(17) Dok je kretao na put, dotrča mu neki čovjek i pade na koljena preda nj pa ga upita: “Dobri učitelju, šta da činim da naslijedim vječni život?”

(18) A Isus mu odgovori: “Zašto me dobrim zoveš? Jedino je Bog dobar. (19) Ti znaš zapovijedi: ‘Ne ubij, ne čini preljubu, ne kradi, ne svjedoči lažno, ne varaj, poštuju svoga oca i majku.’”

(20) I reče mu on: “Učitelju, sve ja to odmalehna držim.”

(21) Gledajući u njega, Isus ga zavoli i reče mu: “Jedno ti nedostaje: idi i prodaj sve što imaš i podaj siromasima, pa ćeš imati blago na nebu; onda dođi i slijedi me.” (22) Ali na ove riječi on se sneveseli i ode žalostan, jer je imao velik imetak.

(23) A Isus, gledajući naokolo, reče svojim učenicima: “Kako je teško bogatašima ući u kraljevstvo Božije!” (24) Učenici se začudiše njegovim riječima. Ali Isus im opet reče: “Djeco, kako je teško ući u kraljevstvo Božije! (25) Lakše je devi proći kroz iglene uši nego bogatašu ući u kraljevstvo Božije.”

(26) Oni se još više zapanjiše, pa ga upitaše: “Ko se onda može spasiti?”

(27) Gledajući u njih, Isus im odgovori: “Ljudima je nemoguće, ali Bogu nije, jer Bogu je sve moguće.”

(28) Petar mu poče govoriti: “Evo, mi smo sve ostavili i pošli za tobom!”

(29) Isus reče: “Doista vam velim: nema nikoga ko je zarad mene i zarad Radosne vijesti ostavio kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili njive, (30) da neće u ovom svijetu stoput toliko dobiti kuća i braće i sestara i majki i djece i njiva, usred progona; a u svijetu budućem – vječni život. (31) Ali mnogi koji su prvi bit će posljednji, a posljednji prvi.”

Isus treći put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

(32) Penjali su se putem u Jerusalem, i Isus je hodao pred njima; oni su bili smeteni, a oni koji su ga slijedili bojali su se. I opet on dvanaestericu odvede nastranu i poče im pripovijedati šta će mu se dogoditi: (33) “Evo, mi se penjemo u Jerusalem, i Sin Čovječiji bit će izručen glavnim svećenicima i pismoznancima, pa će ga oni osuditi na smrt i predat će ga poganima. (34) Oni će mu se rugati i pljuvati ga, bičevat će ga i ubiti, a poslije tri dana on će uskrsnuti.”

Zahtjev Jakova i Ivana

(35) Jakov i Ivan, dva sina Zebedejeva, pristupiše Isusu i rekoše: “Učitelju, želimo da za nas učiniš šta te god zamolimo.”

(36) A on im reče: “Šta želite da za vas učinim?”

(37) Rekoše mu: “Daj nam da sjednemo, jedan s tvoje desne, a drugi s tvoje lijeve strane, u slavi tvojoj.”

(38) Ali im Isus reče: “Ne znate šta ištete. Možete li piti iz pehara iz kojeg ja pijem, ili biti umočeni onako kako se ja umačem¹⁹?”

(39) Odgovoriše mu: “Možemo.”

A Isus njima reče: “Iz pehara iz kojeg ja pijem vi ćete piti, i bit ćete umočeni onako kako se ja umačem. (40) Ali nije moje da ja dajem mjesto s moje desne ili s moje lijeve strane, nego ono pripada onima kojima je pripremljeno.”

(41) Kad to čuše, ostala deseterica se počеше ljutiti na Jakova i Ivana. (42) A Isus ih zovnu sebi i reče im: “Znate da se oni koji su priznati kao vladari poganski gospodare nad njima i njihovi velikaši vrše vlast nad njima. (43) Tako među vama neće biti, nego ko god želi postati velik među vama neka vam bude sluga; (44) i ko god želi biti prvi

¹⁹ Piti iz pehara i biti umočen – to su metaforični izrazi za tešku patnju.

među vama neka bude svima rob. (45) Jer i Sin Čovječiji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne svoj život kao otkupninu za mnoge.”

Izlječenje slijepca Bartimeja

(46) Potom stigoše u Jerihon. I dok je on napuštao Jerihon sa svojim učenicima i velikom svjetinom, slijep prosjak po imenu Bartimej, to jest sin Timejev, sjedio je kraj puta. (47) Kad on ču da je to Isus Nazarećanin, poče vikati i govoriti: “Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!” (48) Mnogi su mu smrkuto govorili da šuti, ali je on još jače vikao: “Sine Davidov, smiluj mi se!”

(49) I Isus se zaustavi te reče: “Zovnite ga.”

I zovnuše slijepca govoreći mu: “Hajde, ustani! On te zove.”

(50) Zbacivši ogrtač on skoči i dođe Isusu. (51) I reče Isus odgovarajući mu: “Šta hoćeš da ti učinim?”

A slijepac mu reče: “Rabuni²⁰, da progledam!”

(52) A Isus njemu reče: “Idi; vjera te tvoja izliječila.” On najednom progleda i krenu putem za njim.

Isus ulazi u Jerusalem

11 Kad se primaknuše Jerusalemu i stigoše u Betfagu i Betaniju, na Maslinskoj gori, on posla dvojicu učenika svojih (2) i reče im: “Idite u selo pred vama, i čim uđete u nj, naći ćete privezano magare na kojem još niko sjedio nije; odvezite ga pa dovedite. (3) Ako vam ko kaže: ‘Zašto to činite?’, recite: ‘Gospodinu ono treba, a on će ga odmah ovamo vratiti.’”

(4) Oni odoše i nađoše magare privezano za vrata napolju, na ulici, te ga odvezaše. (5) Neki su im prisutni govorili: “Šta radite, odvezujete magare?”

(6) Oni im rekoše baš onako kako im Isus bješe rekao, i ovi im dopustiše. (7) Onda dovedoše magare Isusu i metnuše na nj svoje ogrtače, te on sjede na nj. (8) I mnogi razastriješe svoje ogrtače po putu, a drugi lisnate grančice koje posjekoše u poljima.

(9) Oni što su išli ispred i oni što su išli iza klicali su: “Hosana²¹! Blagoslovljen bio onaj koji dolazi u ime Gospoda!

(10) Blagoslovljeno je kraljevstvo oca našega Davida, koje dolazi!

²⁰ Tj. Učitelju.

²¹ Uzvik slave; od aram. riječi *hoša-na*, u značenju *spasi!*

Hosana na najvišem nebu!”

(11) Isus dođe u Jerusalem pa uđe u hram; i pošto sve razgleda, krenu u Betaniju s dvanaesticom, jer već je bilo kasno.

Smokva bez ploda

(12) Sutradan kad su otišli iz Betanije, on ogladnje. (13) Opazivši izdaleka olistalu smokvu, ode da vidi hoće li možda naći nešto na njoj, a kad dođe do nje, ne nađe ništa osim lišća, jer još ne bješe zrelih smokava. (14) Zato joj reče: “Nikada niko više ne jeo s tebe!” A učenici su njegovi slušali.

Izgon trgovaca iz hrama

(15) Kad stigoše u Jerusalem, Isus uđe u prostor hramski te poče izgoniti one koji su ondje kupovali i prodavali, i isprevrta stolove mjenjačima novca i klupe onih koji su prodavali golubice. (16) On nije dopuštao nikom da nosi robu kroz hramski prostor. (17) I poče ih podučavati i govoriti im: “Zar ne stoji zapisano: ‘Moja će se kuća zvati kućom molitve za sve narode’? A vi ste je pretvorili u jazbinu razbojničku!” (18) To čuše glavni svećenici i pismoznanci, te počеше gledati kako da ga smaknu, jer su ga se bojali, jer sva je svjetina bila zapanjena njegovim učenjem.

(19) Kad bi pao mrak, [Isus i učenici] izlazili bi iz grada.

Suho smokvino stablo

(20) Kad su ujutro tuda prolazili, opaziše onu smokvu kako se do korijena bješe osušila. (21) Petar se sjeti i reče mu: “Rabi²², pogledaj, osušila se smokva što si je ti prokleo.”

(22) A Isus odgovori govoreći im: “Imajte vjeru u Boga. (23) Doista vam velim: ko god kaže ovoj gori: ‘Podigni se i baci u more’, i ne sumnja u srcu svome, nego vjeruje da će se ono što kaže dogoditi, to će mu se dati. (24) Zato vam ja velim: sve što budete iskali u molitvi, vjerujte da ste to primili, i bit će vam dato. (25) Kad god budete stajali moleći se, oprostite ako imate išta protiv koga, da i vama Otac vaš nebeski oprostí prijestupe vaše. (26) A ako vi ne oprostite drugima, neće ni vama Otac vaš nebeski oprostiti prijestupe vaše.”²³

²² Tj. Učitelju.

²³ Većina rukopisa ne sadrži ovaj stavak. V. Matej 6:15.

Iskušavanje Isusove vlasti

(27) Ponovo dođoše u Jerusalem. I dok je Isus hodao hramskim prostorom, glavni svećenici i pismoznanci i starješine dođoše mu (28) pa mu rekoše: "Kakvom vlašću ti ovo činiš i ko ti je dao tu vlast da ovo činiš?"

(29) Isus im odgovori: "I ja ću vas nešto upitati, a vi mi odgovorite, pa ću ja vama reći kakvom vlašću ja ovo činim. (30) Je li Ivanovo umakanje bilo s neba ili od ljudi? Odgovorite mi."

(31) Oni počеше među sobom raspravljati govoreći: "Ako kažemo: 'S neba,' on će reći: 'Zašto mu onda niste vjerovali?' (32) A ako kažemo: 'Od ljudi!...' Oni su se bojali svijeta, jer svi su smatrali Ivana istinskim prorokom. (33) Zato odgovoriše Isusu i rekoše: "Ne znamo."

Tad im Isus reče: "Ni ja vama neću reći kakvom vlašću ja ovo činim."

Priča o vinogradarima

12 Potom im Isus poče govoriti slikovito: "Neki je čovjek zasadio vinograd i ogradio ga zidom, te iskopao rupu ispod vinskog tijeska i sagradio kulu, pa ga dao u zakup vinogradarima i otišao na put. (2) U vrijeme berbe on posla slugu vinogradarima da pokupe dio roda vinogradskog od vinogradara. (3) Oni ga uzeše te ga istukoše i praznih ga ruku otpustiše. (4) On im opet drugog slugu posla, ali oni ga raniše u glavu i sramno s njim postupiše. (5) On posla trećega, i toga oni ubiše, a i mnoge druge: neke istukoše, a druge ubiše. (6) Još je jednog imao da pošalje, voljenog sina; njega im posljednjeg posla govoreći: 'Oni će poštovati moga sina.' (7) Ali ti vinogradari rekoše jedni drugima: 'Ovo je baštinik; hajde da ga ubijemo, pa će baština naša biti!' (8) Zato ga uhvatiše i ubiše, te ga baciše izvan vinograda. (9) Šta će onda gospodar vinograda učiniti? On će doći i pobiti ove vinogradare i drugima će vinograd dati. (10) Zar niste čitali ovo Pismo:

'Kamen što ga odbaciše graditelji postade glavni kamen temeljac;

(11) to je od Gospoda i čudesno je u očima našim?"

(12) I gledali su da ga uhvate, ali su se bojali svijeta, jer su shvatili da je on to slikovito rekao protiv njih. I stoga ga ostaviše i odoše.

Caru carevo, Bogu Božije

(13) Potom mu poslaše neke farizeje i herodovce da ga uhvate u riječi. (14) Oni mu dođoše i rekoše: "Učitelju, mi znamo da si ti istinoljubiv i da se nikom ne klanjaš, jer ni prema kome pristran nisi, nego po istini podučavaš putu Božijem. Je li dopušteno platiti caru porez ili nije? Hoćemo li platiti ili nećemo?"

(15) Ali on im, znajući licemjerje njihovo, reče: "Zašto me iskušavate? Donesite mi dinar da pogledam." (16) Donesoše mu jedan. On ih upita: "Čija je ovo slika i natpis?"

"Carevi", odgovoriše mu.

(17) A reče im Isus: "Podajte caru carevo, a Bogu Božije." I oni ostadoše zapanjeni njime.

Pitanje o uskrsnuću

(18) I dođoše Isusu neki saduceji – koji kažu da nema uskrsnuća – te ga upitaše: (19) "Učitelju, Mojsije nam je zapisao da ako čovjeku umre brat i ostavi iza sebe ženu, a djece ne ostavi, brat njegov mora se oženiti tom ženom i podići djecu bratu svome. (20) Bijahu sedmerica braće. Prvi se oženi i umrije, a ne ostavi djece; (21) drugi se njome oženi i umrije, a ne ostavi za sobom djece, i treći isto tako; (22) i tako sva sedmerica ne ostaviše djece. Najposlije i žena umrije. (23) Kad bude uskrsnuće, kad oni ponovo ustanu, čija će ona žena biti? Ta sva su se sedmerica njome ženila."

(24) Isus im reče: "Zar niste krivo razumjeli, ne poznajući Pisma ni moć Božiju? (25) Jer kad se oni opet dignu iz mrtvih, niti će se ženiti niti udavati, nego će biti kao anđeli na nebu. (26) A što se tiče istine da će mrtvi opet uskrsnuti, zar niste čitali u Mojsijevoj knjizi, na mjestu o grmu, kako mu je Bog govorio: 'Ja sam Bog Abrahamov i Bog Izakov i Bog Jakovljevi?' (27) On nije Bog mrtvih, nego živih; vi se grdno varate."

Najvažnija zapovijed

(28) Jedan pismoznanac dođe i ču gdje se oni raspravljaju, i vidjevši da im je on dobro odgovorio, upita ga: "Koja je zapovijed najvažnija?"

(29) Isus odgovori: "Najvažnija je: 'Čuj, Israile! Gospod je naš Bog; jedan je Gospod. (30) Voli Gospoda, Boga svoga, svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim i svom sna-

gom svojom.' (31) Druga je: 'Voli bližnjega svoga kao samog sebe.' Nema veće zapovijedi od ovih."

(32) Pismoznanc mu reče: "Dobro, učitelju, istinito si rekao da je on jedan i da nikog drugog osim njega nema; (33) a njega voljeti svim srcem i svim razumom i svom snagom i voljeti bližnjeg svoga kao samog sebe mnogo više vrijedi nego sve žrtve paljenice i žrtve klanice."

(34) Kad Isus vidje da je mudro kazao, reče mu: "Ti nisi daleko od kraljevstva Božijeg." Poslije toga niko se ne usudi da ga išta više pita.

Čiji je sin Pomazanik?

(35) Isus poče govoriti dok je podučavao u hramu: "Kako pismoznanci mogu govoriti da je Pomazanik sin Davidov? (36) David je sam, nadahnut Duhom Svetim, rekao:

'Gospod je rekao Gospodinu mome:

Sjedi s desne strane moje

dok ne bacim tvoje dušmane pod noge.'

(37) David ga sam naziva Gospodinom; pa kako mu onda može biti sin?" A velik svijet rado ga je slušao.

Ukor pismoznanaca

(38) Dok je podučavao, govorio je: "Čuvajte se pismoznanaca koji vole hodati okolo u dugim haljinama i da ih pozdravljaju s poštovanjem na trgovima, (39) i vole najbolja mjesta u sinagogama i počasna mjesta na gozbama, (40) koji proždiru kuće udovičke i dugo se mole pretvarajući se; oni će najstrožije osuđeni biti."

Udovicin prilog

(41) Isus sjede naspram kutija te poče posmatrati kako svijet ubacuje novac u njih; i mnogi su bogataši velike svote ubacivali. (42) Dođe i jedna siromašna udovica i ubaci dvije lepte²⁴, što iznosi jedan kodrant. (43) Isus zovnu svoje učenike i reče im: "Doista vam velim, ova je siromašna udovica ubacila više od svih drugih koji su ubacivali u kutije; (44) jer svi oni ubaciše od svoga obilja, a ona od svoje neimaštine ubaci sve što je imala, sve od čega je živjela."

Isus predskazuje šta će se zbiti

13 Dok je izlazio iz hramskog prostora, jedan mu od učenika njegovih reče: "Učitelju, gle divnog kamenja i divnih zgrada!" (2) A Isus mu odgovori: "Vidiš li ti ove goleme zgrade? Neće kamen na kamenu ostati, sve će se srušiti."

(3) Dok je sjedio na Maslinskoj gori naspram hrama, Petar i Jakov i Ivan i Andrija nasamo su ga pitali: (4) "Kaži nam kad će se to desiti i koji će biti znak da će se sve to ispuniti?"

(5) I poče im Isus govoriti: "Pazite da vas niko ne zavede. (6) Mnogi će dolaziti u moje ime i govoriti: 'Ja sam on', pa će mnoge zavesti. (7) Kad čujete buku ratova i vijesti o ratovima, nemojte se uplašiti; to se mora dogoditi, ali još nije kraj. (8) Jer narod će ustati na narod i kraljevstvo na kraljevstvo; bit će zemljotresi u raznim mjestima, bit će i gladi. To je početak porođajnih muka.

(9) A vi budite na oprezu, jer će vas predavati sudovima, i bit će te bičevani u sinagogama, i stajat ćete pred upraviteljima i kraljevima zbog mene, kao svjedočanstvo njima. (10) A Radosna vijest mora se najprije objaviti svim narodima. (11) Kad vas uhvate i predaju sudu, ne brinite se unaprijed šta ćete reći, nego recite što vam se u taj čas dadne; jer niste vi koji govorite, nego Duh Sveti. (12) Brat će brata prepuštati u smrt, a otac dijete svoje; i djeca će ustajati na roditelje i predavati ih pogubiteljima. (13) Svima ćete biti mrski zbog imena moga, a onaj ko ustraje do kraja, taj će spašen biti. (14) A kad vidite gnusobu pustoši²⁵ kako stoji gdje ne bi trebala biti" – neka čitalac shvati – "tad oni koji budu u Judeji neka bježe u planine. (15) Ko bude na krovu kuće ne smije silaziti niti ulaziti da što uzme iz svoje kuće. (16) Ko bude napolju ne smije se vratiti da uzme ogrtač svoj. (17) A teško trudnicama i dojiljama u te dane! (18) A molite da se to ne dogodi zimi. (19) Jer ti će dani biti vrijeme nevolje kakve nije bilo od početka stvaranja, koje Bog stvorio, do sada, niti će ikada biti. (20) Da Gospod nije skratio te dane, nijedan život ne bi bio spašen; ali zarad izabraniká, koje je izabrao, skratio je te dane. (21) Ako vam iko tada kaže: 'Gle, evo Pomazanika!', ili: 'Eno ga tamo!', ne vjerujte mu. (22) Jer lažni će se pomazanici i lažni proroci pojavljivati i pokazivat će znakove i čuda da bi zaveli,

²⁴ Bakreni novčić najmanje vrijednosti.

²⁵ V. Danijel 9:27.

ako bude moguće, izabranike. (23) Ali pazite; evo, sve vam ja kazah unaprijed.

Dolazak Sina Čovječijega

(24) A u tim danima, poslije nevolje, sunce će se pomračiti i mjesec neće sijati, (25) i padat će zvijezde s neba, i nebeske će se sile²⁶ uzdrmati. (26) Tad će vidjeti Sina Čovječijeg gdje dolazi u oblacima s velikom snagom i slavom. (27) I on će poslati anđele svoje i skupiti svoje izabranike od četiri vjetra, od kraja zemlje do kraja neba.

(28) Izvucite sad pouku iz stabla smokvina: kad mu grane već postanu nježne i ono pusti lišće, vi znate da je ljeto blizu. (29) Tako i vi, kad vidite da se to događa, znajte da je [vrijeme] blizu, na samim vratima. (30) Doista vam velim: ovog naraštaja neće nestati dok se sve ovo ne desi. (31) Nebo će i zemlja nestati, ali riječi moje nestati neće. (32) A o tom danu ili času niko ne zna, ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac.

(33) Pazite, budite oprezni²⁷, jer ne znate kad će doći to vrijeme. (34) To je kao kad čovjek pođe na put, koji je, napuštajući svoju kuću i predajući upravu svojim slugama i određujući svakom njegovu zadaću, zapovjedio i vrataru da bude na oprezu. (35) Zato budite na oprezu, jer vi ne znate kad će doći gospodar kuće, da li uvečer, u ponoć, ili kad pijetao zakukurijeće, ili ujutro, (36) da on ne bi došao iznenada i zatekao vas gdje spavate. (37) Što vama velim, svima velim: 'Budite na oprezu!'

Zavjera da se ubije Isus

14 Bilo je dva dana do Pesaha i Blagdana beskvasnog hljeba; i glavni su svećenici i pismoznanci gledali kako da potajno uhvate Isusa i ubiju ga; (2) jer govorili su: "Ne za blagdana, inače bi mogao nastati metež u narodu."

Isus je pomazan u Betaniji

(3) Dok je on bio u Betaniji u kući Šimona, koji je nekoć imao gubu, gdje je bio za stolom, dođe neka žena s alabastrenom bočicom veoma skupocjenog mirisa od čistog narda; i ona razbi bočicu te je izli njemu na glavu. (4) Neki ogorčeno jedni drugima rekoše: "Čemu ovo rasipanje miomirisa? (5) Ta

mogao se ovaj miomiris prodati za preko tri stotine dinara, a novac dati siromasima!" I grdili su je. (6) Ali Isus reče: "Pustite je na miru! Zašto joj dosađujete? Ona je meni učinila dobro djelo. (7) Ta vi uvijek imate siromahe sa sobom, i možete im učiniti dobro kad god poželite, ali mene nećete uvijek imati. (8) Ona je učinila šta je mogla; unaprijed je pomazala moje tijelo za sahranu. (9) Doista vam velim: gdje se god bude propovijedala Radosna vijest u cijelome svijetu, govorit će se i o onome što je ova žena učinila, u spomen na nju."

Judino izdajstvo

(10) Tad Juda Iskariot, koji bješe jedan od dvanaesterice, otiđe glavnim svećenicima da im ga izda. (11) Oni se obradovaše kad to čuše i obečaše da će mu dati novca. I poče on gledati kako će ga izdati u zgodno vrijeme.

Posljednji Pesah

(12) Na prvi dan Blagdana beskvasnog hljeba, kad se žrtvuje janje za Pesah, učenici Isusu rekoše: "Gdje hoćeš da odemo i pripremimo ti da jedeš za Pesah?"

(13) I on posla dvojicu svojih učenika i reče im: "Idite u grad; srest će vas jedan čovjek koji nosi vrč vode; idite za njim. (14) Gdje god on ušao, domaćinu recite: 'Učitelj kaže: Gdje je moja gostinska soba u kojoj mogu s učenicima svojim večerati za Pesah?' (15) On će vam pokazati veliku gornju sobu, namještenu i spremnu; tamo nam pripremite."

(16) Učenici krenuše te dođoše u grad, i nadoše sve onako kako im on bješe rekao; i pripremiše večeru za Pesah.

(17) Kad pade večer, on dođe s dvanaestericom. (18) Dok su za stolom naslonjeni jeli, Isus reče: "Doista vam velim da će me jedan od vas izdati – jedan koji jede sa mnom."

(19) Oni se počеше žalostiti i jedan mu po jedan govoriti: "Zbilja, da nisam ja?"

(20) A on im reče: "Jedan od dvanaesterice, onaj koji umače sa mnom u zdjelu. (21) Jer Sinu Čovječijem valja poći baš kao što je i zapisano o njemu, ali teško tom čovjeku koji izda Sina Čovječijeg! Bolje bi tom čovjeku bilo da se nije ni rodio."

²⁶ Tj. nebeska tijela. V. Izaija 13:10, 34:4.

²⁷ Neki rukopisi dodaju i *molite se*.

Gospodinova večera

(22) Dok su jeli, on uze hljeb i pošto ga blagoslovi, razlomlji ga pa im ga dade i reče: "Uzmite, ovo je tijelo moje." (23) I kad uze pehar i zahvali, dade ga njima te su svi pili iz njega. (24) I reče im: "Ovo je moja krv, krv saveza, koja se izlijeva za mnoge. (25) Doista vam velim: ja više neću piti od ploda vinove loze do onoga dana kad ga budem pio nova u kraljevstvu Božijem."

Isus predskazuje da će ga se Petar odreći

(26) Pošto otpjevaše hvalospjev, iziđoše na Maslin-sku goru. (27) I reče im Isus: "Vi ćete svi zabludjeti, jer zapisano je: 'Ja ću oboriti pastira, i ovce će se razbježati.'" (28) Ali kad ja uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju."

(29) A Petar mu reče: "Makar svi zabludjeli, ja ipak neću."

(30) A Isus njemu reče: "Doista ti velim da ćeš me se ti još večeras, prije negoli pijetao dvaput zaku-kurijeće, tri puta odreći."

(31) Ali Petar je uporno govorio: "Makar morao s tobom umrijeti, odreći te se neću!" A tako su govorili i svi ostali.

Molitva u Getsemanu

(32) Dođoše u mjesto po imenu Getsemani; i reče on učenicima svojim: "Sjedite ovdje dok se ja pomolim." (33) I povede sa sobom Petra, Jakova i Ivana, i obuze ga golema tjeskoba i briga. (34) I reče im: "Duša je moja veoma žalosna, nasmrta; ostanite ovdje i bdijte." (35) I ode malo dalje od njih i pade na zemlju te se počeo moliti da ga taj čas, ako je moguće, mimoide. (36) Govorio je: "Abba²⁸! Oče! Tebi je sve moguće; ukloni ovaj pehar²⁹ od mene. Ali ne ono što ja hoću, nego što ti hoćeš." (37) Potom dođe i nađe ih gdje spavaju te reče Petru: "Šimone, spavaš li? Zar nisi mogao jedan sat bdjeti? (38) Bdijte i molite da ne padnete u kušnju! Vaš duh bi htio, ali je ljudska narav slaba." (39) On se ponovo udalji i pomoli izgovarajući iste riječi. (40) I opet dođe i nađe ih gdje spavaju, jer im oči bijahu teške; a oni nisu znali šta bi mu odgovorili. (41) I dođe on treći put te im reče: "Je li još spavate i odmarate se? Dosta je! Došao je čas. Evo, Sin Čovječiji pre-

daje se u ruke grešnicima. (42) Ustajte, hajdemo! Evo, dolazi izdajnik moj!"

Isus izdan i uhapšen

(43) Najednom, dok je on još govorio, dođe Juda, jedan od dvanaesterice, i s njim svjetina naoružana mačevima i toljagama, koju su poslali glavni svećenici i pismoznanci i starješine. (44) I onaj koji ga je izdavao bješe im dao znak govoreći: "Koga poljubim, taj je on; zgrabite ga i odvedite pod stražom." (45) Pošto dođe, odmah mu Juda pristupi i reče: "Rabi!", te ga poljubi. (46) Oni ga se rukama dokopaše i zgrabiše. (47) A jedan od onih koji su tu stajali trgnu svoj mač te udari slugu velikog svećenika i odsiječe mu uho.

(48) Isus im reče: "Jeste li došli kao na razbojnika, s mačevima i toljagama da me uhvatite? (49) Sva-ki sam dan bio s vama kod hrama i podučavao, a niste me uhvatili; ali ovo se dogodilo da se ispune Pisma." (50) I svi ga ostaviše i pobjegoše.

(51) Slijedio ga je jedan mladić kojem je golo tijelo bilo pokriveno samo lanenim čaršafom; i oni ga zgrabiše. (52) Ali on zguli laneni čaršaf te go pobježe.

Isus pred Velikim vijetcem

(53) Isusa odvedoše velikom svećeniku, i svi se glavni svećenici i starješine i pismoznanci sabraše. (54) Petar ga je izdaleka slijedio, sve do u dvorište velikog svećenika; i sjedio je sa stražarima i grijao se kod vatre. (55) A glavni svećenici i cijelo Veliko vijeće uporno su tražili svjedočanstvo protiv Isusa da ga pogube, ali nijedno ne nađoše. (56) Jer mnogi su lažno svjedočili protiv njega, ali im se svjedočanstva nisu slagala. (57) Neki se digoše i počeoše lažno svjedočiti protiv njega govoreći: (58) "Mi smo ga čuli kako govori: 'Uništiti ću ovaj hram načinjen rukama i za tri ću dana sagraditi drugi koji nije načinjen rukama.'" (59) Ali ni tada se njihovo svjedočanstvo nije slagalo.

(60) Tad veliki svećenik ustade te istupi i upita Isusa: "Zar nemaš šta odgovoriti? Šta to ovi ljudi svjedoče protiv tebe?" (61) Isus je i dalje šutio i nije odgovarao. Veliki ga svećenik opet upita i reče: "Jesi li ti Pomazanik, Sin Blagoslovljenog?"

(62) A Isus reče: "Jesam; i vi ćete vidjeti Sina Čovječijeg gdje sjedi s desne strane Moćnoga i dolazi s oblacima nebeskim."

²⁸ Aramejski: oče, babo.

²⁹ Pehar – simbol patnje.

(63) Tad veliki svećenik razdera svoje haljine i reče: "Čemu nam više trebaju svjedoci? (64) Vi ste čuli kako huli! Kakva je vaša odluka?"

I svi ga osuđiše da zaslužuje smrt. (65) Neki ga počеше pljuvati, stavljati mu povez na oči i tući ga pesnicama, govoreći: "Proriči³⁰!" A stražari ga dočekaše šamarima.

Petrovo odricanje od Isusa

(66) Dok je Petar bio dolje u dvorištu, dođe jedna od sluškinja velikog svećenika, (67) pa kad vidje Petra gdje se grije, zagleda se u njeg i reče: "I ti si bio s Isusom Nazarećaninom."

(68) Ali on to zanijeka govoreći: "Niti znam niti razumijem šta ti govoriš." I iziđe u prednje dvorište, a pijetao zakukurijeka.

(69) Ona ga sluškinja vidje i poče još jednom govoriti prisutnima: "Ovaj je jedan od njih!" (70) Ali on to opet zanijeka.

I domalo su prisutni opet govorili Petru: "Sigurno si ti jedan od njih, jer i ti si Galilejac."

(71) A on se poče kleti i zaklinjati: "Ja ne poznajem ovog čovjeka o kome vi govorite!"

(72) U tom trenutku pijetao zakukurijeka i drugi put. I Petar se sjeti kako mu je Isus rekao: "Prije negoli pijetao dvaput zakukuriječe, ti ćeš me se triput odreći." I briznu u plač.

Isus pred upraviteljem Pilatom

15 Rano ujutro glavni svećenici sa starješinama i pismoznancima i cijelim Vijećem odmah održaše vijećanje; i pošto svezaše Isusa, odvedoše ga i izručihše Pilatu. (2) Pilat ga upita: "Jesi li ti kralj Jevreja?"

A on mu odgovori: "Onako je kako ti kažeš."

(3) Glavni svećenici počese ga žestoko optuživati.

(4) Pilat ga onda opet upita: "Zar nemaš šta odgovoriti? Gledaj koliko optužbi iznose protiv tebe!"

(5) Ali Isus ništa više ne odgovori; zato se Pilat začudi.

(6) Za blagdan im je on puštao jednog zatvorenika koga bi oni tražili. (7) Čovjek po imenu Baraba bijaše zatvoren s pobunjenicima koji bijahu počinili ubistvo u buni. (8) Svjetina uzide i poče od njeg iskati da učini onako kako im je običavao činiti. (9) Pilat im odgovori: "Hoćete li da vam oslobodim kralja jevrejskog?" (10) Jer on je bio svjestan

da su ga glavni svećenici predali iz zavisti. (11) Ali glavni svećenici uskomešaše svjetinu da ište od njega da im radije oslobodi Barabu. (12) Pilat ponovo upita: "Šta ću onda učiniti s onim koga zovete kraljem jevrejskim?"

(13) Oni zavikaše: "Razapni ga!"

(14) Ali Pilat ih upita: "Zašto? Kakvo je zlo učinio?" A oni još jače zavikaše: "Razapni ga!"

(15) Želeći udovoljiti svjetini Pilat im oslobodi Barabu, a Isusa, pošto naredi da ga izbičuju, predade da ga razapnu.

Isus izvrgnut poruzi

(16) Vojnici ga odvedoše u dvorište palače – to jest pretorija – i sazvaše čitavu kohortu³¹. (17) Ogrnuše ga grimiznim ogrtačem, i pošto ispletoše krunu od trnja, staviše mu je na glavu; (18) i počese mu klicati: "Živio, kralju Jevreja!" (19) Neprestano su ga tukli štapom po glavi i pljuvali ga te padali na koljena i naklanjali se pred njim. (20) Pošto mu se narugaše, skinuše s njega grimizni ogrtač i obukoše mu njegove haljine. Onda ga izvedoše da ga razapnu.

Razapinjanje Isusa na križ

(21) I natjeraše nekog prolaznika koji je dolazio iz polja, Šimona iz Cirene, oca Aleksandrova i Rufova, da ponese njegov križ. (22) Potom ga dovedoše na mjesto Golgotu, što u prijevodu znači Mjesto lobanje. (23) Ponudiše mu vino pomiješano s mirhom, ali ga on ne uze. (24) I razapeše ga te podijeliše među sobom njegove haljine, bacajući žrijeb da odluči šta će ko uzeti. (25) Bijaše treći sat³² kad ga razapeše. (26) Na jednom natpisu njegova je optužba stajala upisana: "Kralj Jevreja."

(27) S njim razapeše dvojicu razbojnika, jednog s njegove desne, a drugog s lijeve strane. [(28) I ispuni se Pismo, u kojem stoji: "I bio je ubrojan među prijestupnike."]³³ (29) Prolaznici su ga gridili mauču glavama i govoreći: "Aha! Ti koji ćeš uništiti hram i obnoviti ga za tri dana, (30) spasi se i siđi s križa!" (31) Isto su mu se tako i glavni svećenici, zajedno s pismoznancima, rugali među sobom i govorili: "Druge je spasio, sebe ne može spasiti! (32) Neka Pomazanik, kralj Israilov, siđe

³¹ Jedinica od šest stotina vojnika.

³² Devet sati ujutro.

³³ Najraniji rukopisi ne sadrže ovaj stavak. V. Luka 22:37.

³⁰ Tj. pogodi ko te udari.

sad s križa, da mi vidimo i vjerujemo!” Vrijedali su ga i oni koji su bili razapeti s njim.

Isusova smrt

(33) Kad dođe šesti sat, tama prekri svu zemlju do devetoga sata³⁴. (34) U devetom satu Isus glasno povika: “Elohi, elohi, lema šebaktani?”, što u prijevodu znači: “Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?” (35) Kad to čuše neki od prisutnih, rekoše: “Eno ga doziva Iliju.”

(36) Neko potrčea te nakvasi spužvu ukislim vinom, nataknu je na štap i dade mu da pije govoreći: “Neka, da vidimo hoće li Ilija doći da ga spusti.”

(37) A Isus vrisnu i izdahnu. (38) I zastor se hramski razdrije nadvoje od vrha do dna. (39) Kad stotnik koji je stajao baš ispred njega vidje kako je izdahnuo, reče: “Uistinu je ovaj čovjek bio Sin Božiji!”

(40) Bilo je tu i žena koje su izdaleka gledale, a među njima Marija Magdalena i Marija, majka Jakova mlađeg i Joseasa i Saloma. (41) Kad je Isus bio u Galileji, one bi ga slijedile i služile mu; i mnogo je drugih žena koje su s njim izišle u Jerusalem.

Isus sahranjen

(42) Kad se već smračilo, jer je bio dan pripreme, to jest dan uoči subote, (43) dođe Jozef iz Arimateje, istaknuti član Vijeća, koji je sam iščekivao kraljevstvo Božije, i skupi snagu te uđe pred Pilata i zatraži Isusovo tijelo. (44) Pilat se zapita je li on dotad već umro, i pošto zovnu stotnika, upita ga je li već mrtav. (45) I pošto to utvrdi od stotnika, dade Jozefu tijelo. (46) Jozef kupi laneno platno, spusti tijelo, umota ga u laneno platno i položi ga u grobnicu uklesanu u stijenu; i dovalja stijenu na ulaz u grobnicu. (47) Marija Magdalena i Marija, majka Joseasa, gledale su da vide gdje je položen.

Isusovo uskrsnuće

16 Kad prođe subota, Marija Magdalena i Marija, majka Jakova i Saloma, kupiše mirođije da odu i pomažu ga. (2) Vrlo rano prvoga dana u sedmici³⁵, kad sunce već bijaše granulo, dođoše do

grobnice. (3) Jedna su drugoj govorele: “Ko će nam odvaljati onu stijenu s ulaza u grobnicu?” (4) Kad pogledaše, vidješe da je stijena odvaljana, iako je bila veoma golema. (5) Pošto udoše u grobnice, ugledaše nekog mladića gdje sjedi s desne strane, u bijelom odijelu, te se zaprepastiše. (6) A on im reče: “Nemojte se čuditi; vi tražite Isusa Nazarećanina, koji je razapet. On je uskrsnuo; on nije ovdje; evo mjesta gdje ga položiše. (7) Nego idite, kažite njegovim učenicima i Petru: ‘On ide pred vama u Galileju; tamo ćete ga vidjeti, baš kako vam je i rekao.’” (8) One izidoše i pobjegoše od grobnice, jer ih bijahu obuzeli drhat i zapanjenost; i nikome ništa ne rekoše, jer se bojahu.

³⁶(9) I pošto Isus uskrsnu rano prvoga dana u sedmici, on se prvo ukaza Mariji Magdaleni, iz koje bijaše istjerao sedam zloduha. (10) Ona ode i javi to onima koji su bili s njim, koji su tugovali i plakali. (11) Kad čuše da je on živ i da ga je ona vidjela, ne htjedoše povjerovati.

(12) Poslije toga on se u drugačijem liku ukaza njima dvojici dok su hodali putem ka tom kraju. (13) Ovi otiđoše i javiše ostalima, ali ni njima ne povjerovaše.

Poslanje učenika

(14) Poslije se on ukaza samoj jedanaesterici dok su ležala naslonjena za stolom; i ukori ih zbog njihove nevjere i tvrdokornosti srca, jer nisu vjerovali onima koji su ga vidjeli nakon što je uskrsnuo.

(15) I reče im: “Idite po svem svijetu i propovijedajte Radosnu vijest svim stvorenjima. (16) Ko bude vjerovao i umočio se bit će spašen, a ko ne bude vjerovao bit će osuđen. (17) Ovi će znakovi pratiti one koji budu vjerovali: u moje ime izgonit će zloduhe, govorit će novim jezicima, (18) uzimat će zmiје u ruke, i ako popiju išta smrtonosno, neće im nauditi; stavljat će ruke na bolesnike, i ovi će ozdravljati.”

(19) Tako tada, pošto im progovori, Gospodin Isus bi uznesen na nebo i sjede Bogu s desne strane. (20) A oni izidoše i propovijedahu svuda, dok je Gospodin s njima djelovao i potvrđivao riječ znakovima koji su je pratili.]

³⁴ Tri sata popodne, tj. od 12 do 15 sati.

³⁵ Tj. u nedjelju.

³⁶ Najraniji rukopisi ne sadrže tekst od 16:9 do 16:20.